



Styrdokument för krisberedskap i Timrå kommun

Fastställt av kommunstyrelsen 2016-10-11, § 220

Inledning

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) reglerar den lokala krishanteringen i kommuner och landsting. Bestämmelserna i lagen syftar till att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i respektive verksamhet och ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar, extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Uppgifterna som beskrivs i lagen delas in i följande verksamheter:

- risk- och sårbarhetsanalyser
- planering
- geografiskt områdesansvar
- utbildning och övning
- rapportering
- höjd beredskap

I kommunöverenskommelsen, det vill säga överenskommelsen mellan staten genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) om kommunernas krisberedskap (diarienumr MSB 2012-5541, SKL 12/6159) preciseras ytterligare statens förväntningar på hur uppgifterna ska genomföras. Där regleras även kommunernas ersättning för de uppgifter kommunerna har enligt lagen.

En av uppgifterna i kommunöverenskommelsen är att kommunen ska ha ett styrdokument för planering som ska innehålla:

- en beskrivning av det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- en beskrivning av hur kommunen avser att fullgöra åtaganden som beskrivs i denna överenskommelse samt hur ersättningen ska användas. Här ingår att särskilt redovisa hur samverkansersättningen ska användas,
- en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden samt
- en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser som beskriver:
 - hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse,
 - hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse samt
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Detta styrdokument ska antas av kommunstyrelsen det första året i varje ny mandatperiod.



Avgränsning

Syftet med detta styrdokument är att utifrån LEH och kommunöverenskommelsen beskriva kommunens arbete med krisberedskap och inriktningen för hur kommunen avser att fullgöra sina åtaganden samt redovisa hur den ekonomiska ersättningen ska användas under mandatperioden. Styrdokumentet inkluderar inte annat säkerhetsarbete eller uppgifter enligt annan lagstiftning, som exempelvis skydd mot olyckor, även om vissa åtgärder har koppling till annan lagstiftning.

Styrdokumentet inkluderar inte kommunens övergripande krisledningsplan, åtgärdsförslag samt utbildnings- och övningsplan.

- ”Krisledningsplan för Timrå kommun inför och vid samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap” antas separat av kommunfullmäktige under första året i mandatperioden.
- ”Risk- och sårbarhetsanalys Timrå kommun” inkluderar åtgärdsförslag för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter och antas separat av kommunstyrelsen under första året i mandatperioden.
- ”Utbildnings- och övningsplan 2015-2018” vilken kontinuerligt uppdateras utefter de behov som uppstår.

Organisation och ansvar

Högsta ansvariga tjänsteman för kommunens krisberedskap: kommunchef

Kommunfullmäktige fastställer kommunens mål och riktlinjer för verksamheten. Här ingår även att fastställa mål och riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap.

Kommunen ska ha en krisledningsnämnd som vid behov har möjlighet att ta snabba beslut vid samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap.

Kommunen har ett verksamhetsansvar som innebär att den ansvarar för att den samhällsviktiga verksamhet som kommunen bedriver även ska fungera vid samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap.

Kommunen har ett geografiskt områdesansvar som innebär att den ska verka för att samverka sker med externa aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område samt att samordning av information sker vid samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap.

Arbetet med krisberedskap är tätt förbundet med övrigt kvalitetsarbete och ska ske som en kontinuerlig process för kommunkoncernens samtliga samhällsviktiga verksamheter. Respektive nämnd har det yttersta ansvaret för arbetet inom den egna verksamheten.

Krisberedskapsarbetet ligger under kommunledningskontoret och leds av kommunchefen. Till stöd finns en krisberedskapssamordnare på femtio procent med uppgift att samordna arbetet med krisberedskap inom kommunen och som organisatoriskt tillhör Medelpads räddningstjänstförbund. Kommunen har även ett nära samarbete med övriga kommuner som ingår i räddningstjänstförbundet.

Informationssäkerhetsarbetet ligger under kommunledningskontoret och leds av kommunchef. Till stöd finns en informationssäkerhetssamordnare.



Uppgifter enligt LEH

Här beskrivs det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att reducera eller ta bort risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet^{1,2} och hur kommunen avser att fullgöra åtaganden som beskrivs i kommunöverenskommelsen.

Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA)

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys som ska fastställas av kommunstyrelsen.

Kommunen ska under mandatperiodens första år revidera den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys ska leda till en stärkt krishanteringsförmåga genom att:

- ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet,
- ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten samt
- bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalys ska göras i enlighet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2015:5) om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser. Kommunkoncernens samhällsviktiga verksamheter ska delta i analysarbetet genom att ingå i den arbetsgrupp som arbetar med scenariobaserade djupanalyser. Under mandatperioden ska behov av ytterligare fördjupade analyser ses över.

Identifierade åtgärdsförslag ska följas upp. Åtgärdsbehoven som framkommit i arbete med risk- och sårbarhetsanalyser samt från övrigt arbete inom krisberedskap och krishantering finns i den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen. Ansvarig aktör ansvarar för att ta ställning till respektive åtgärdsförslag.

Respektive nämnd ansvarar för att verksamheterna vid behov genomför risk- och sårbarhetsanalyser, att resultatet av dessa görs känt bland berörd personal samt att nödvändiga åtgärder vidtas.

Kommunen bör även delta i regionalt samordnat arbete med risk- och sårbarhetsanalyser, när kommunens deltagande efterfrågas, och ha som mål att följa länets rekommendationer avseende arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser.

¹ Definition av samhällsviktig verksamhet:

Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

² Samhällsviktiga verksamheter som bedrivs av kommunen finns redovisade i kommunens övergripande risk- och sårbarhetsanalys.



Arbetet bör samordnas och integreras med det riskanalyserarbete som sker i enlighet med annan lagstiftning, utifrån vad som anses lämpligt.

Kommunen ska årligen svara på uppföljning av krisberedskap enligt bilaga i föreskrifterna för risk- och sårbarhetsanalyser samt uppföljning avseende åtgärder och därmed bedöma sin generella krisberedskapsförmåga.

Kontinuitetshantering

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska under mandatperioden påbörja arbetet med kontinuitetshantering med målet att prioriterade samhällsviktiga verksamheter, som kommunen bedriver eller ansvarar för, ska kunna upprätthållas på en acceptabel nivå oavsett vilka störningar som inträffar.

Planering

Årlig verksamhetsplanering

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska inför varje år ta fram en verksamhetsplan som mer detaljerat än styrdokumentet ska beskriva det arbete som kommunen avser att genomföra inom området krisberedskap under kommande år.

Plan för hantering av extraordinära händelser

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska enligt LEH fastställa en övergripande krisledningsplan som beskriver hur kommunen ska hantera samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap. Planen ska skrivas med beaktande av övrigt arbete inom krisberedskap.

Planen ska, enligt kommunöverenskommelsen, beskriva:

- hur kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse,
- hur kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse samt
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Kommunens övergripande krisledningsplan och vid behov krisledningsnämndens reglemente ska uppdateras och fastställas av kommunfullmäktige det första året i mandatperioden.

Krisledningsplan förvaltningar/bolag/förbund

Ansvarig: respektive förvaltnings-, bolags- och förbundschef

Respektive förvaltning/bolag/förbund inom kommunkoncernen som bedriver samhällsviktig verksamhet ska enligt en gemensam mall ha en krisledningsplan för den egna verksamheten.

Krisledningsplanen ska uppdateras minst en gång per mandatperiod.



Styrel

Ansvarig: kommunchef

I händelse av elbrist finns en särskild instruktion, Styrel, framtagen för elbolagen. Styrel definieras som ”identifiering och prioritering av samhällsviktiga elanvändare” och bygger på att myndigheter, länsstyrelser, kommuner och elnätsföretag identifierar och planerar för hur samhällsviktiga elanvändare ska kunna prioriteras vid elbrist. Detta arbete sammanställs på kommunnivå i huvudsak enligt nationella rekommendationer och skickas därefter via länsstyrelsen vidare till elbolag och Svenska kraftnät. Energimyndigheten driver arbetet med Styrel nationellt.

Kommunen ska delta i styrel-planeringen och lämna planeringsunderlag för kommunens geografiska område till länsstyrelsen och elbolag. En första planering gjordes 2011. Denna planering ska revideras första året i mandatperioden och därefter vid behov.

Psykosocial omsorg (POSOM)

Ansvarig: socialchef

Samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap kan komma att beröra många människor och kan leda till behov av särskild psykosocial omsorg. Beredskapsplan för psykosocial omsorg finns upprättad och ska vid behov revideras.

Oljeskadeskydd

Ansvarig för plan för oljeskadeskydd: räddningschef

Ansvarig för sanering: chef kultur- och teknikförvaltningen

För hantering av en oljeolycka till havs finns en plan för oljeskadeskydd upprättad vilken ska revideras vid behov.

Informationssäkerhet

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska verka för att stärka informationssäkerheten i kommunen och informationssäkerhetsansvarig finns utsedd.

Informationssäkerhetspolicy för Timrå kommun finns och är antagen av fullmäktige. Under mandatperioden kommer verksamhets- och riskanalyser av tio prioriterade samhällsviktiga system för informationshandling att genomföras.

Trygghetspunkter

Ansvarig: kommunchef

Under mandatperioden ska arbete med planering för kommunens trygghetspunkter fortgå.

Pandemi

Ansvarig: kommunchef

Hantering av en pandemi följer samma strukturer som övriga samhällsstörningar. I förvaltningars, bolags och förbunds krisledningsplaner inkluderas personalplanering, vaccinationer samt information kring särskilda nyckelfunktioner vid en pandemi.



Utrymning

Ansvarig: kommunchef

Under mandatperioden ska kommunen i samverkan med länsstyrelsen ta fram en planering för storskalig utrymning.

Frivilligresurser

Ansvarig: kommunchef

Under mandatperioden ska kommunen ta fram en planering för hantering av frivilligresurser.

Geografiskt områdesansvar

Enligt LEH ska kommuner inom sitt geografiska område verka för att:

1. olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas samt
3. informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

För att uppnå detta är kommunen sammankallande för ett krishanteringsråd där aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet bjuds in till minst en träff årligen i krisberedskapssyfte. Vid samhällsstörningar, extraordinära händelser och höjd beredskap ska kommunen ta fram en samlad lägesbild som även ska lämnas till länsstyrelsen samt verka för att information till allmänheten samordnas.

Utbildning och övning

Ansvarig: kommunchef

För att upprätthålla och utveckla krishanteringsförmågan ska kommunen delta i utbildningar och övningar inom området. Samverkande aktörer deltar när det är lämpligt utifrån övningens art.

Krisledningsnämndens ledamöter och ersättare ska minst en gång per mandatperiod delta i utbildning, övning eller annan träning i krisberedskapssyfte.

Tjänstemannaledningen ska minst två gånger per mandatperiod delta i utbildning, övning eller annan träning i krisberedskapssyfte.

Fokusområde under mandatperioden är utbildning inom pågående dödligt våld (PDV).

Förvaltning, bolag, förbund

Ansvarig: respektive förvaltnings-, bolags- och förbundschef

Förvaltningars, bolags och förbunds krisledningar ska minst en gång per mandatperiod genomföra utbildning, övning eller annan träning i krisberedskapssyfte.

Utbildnings- och övningsplan

Ansvarig: kommunchef

Utbildning och övning sker fortlöpande efter behov, såväl internt som i samverkan med länsstyrelsen och andra externa aktörer. Identifierade övningsbehov finns i kommunens utbildnings- och övningsplan.



Den årliga planeringen beskrivs närmare i årsvisa verksamhetsplaner och utformas utifrån de behov som uppstår, exempelvis i samband med identifierade brister i risk- och sårbarhetsanalysen och erfarenheter från övningar eller verkliga händelser.

Höjd beredskap

Kommuner ska enligt kommunöverenskommelsen vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap. De förberedelser som avses är att kommunens ska:

- säkerställa att VMA (Viktigt meddelande till allmänheten) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls samt
- säkerställa att krisledningen upprätthåller grundläggande kunskaper om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

Ansvar och plan för underhåll av VMA-anläggningar

Ansvarig: kommunchef

Myndigheten för samhällsnytt och beredskap äger materialen till VMA-anläggningarna medan kommunen är användare och ansvarar för drift, underhåll och service av ljudsändarna inom kommunens geografiska område samt för att säkerställa att utrustningen kan användas. Räddningstjänsten utför dessa uppgifter på uppdrag av kommunchefen.

Grundläggande kunskap om uppgifter vid höjd beredskap

Kommunen följer Sveriges Kommuner och Landstings rekommendationer beträffande höjd beredskap. I den övergripande krisledningsplanen framgår vilka krav som ställs på kommunen i samband med höjd beredskap enligt LEH.

Rapportering

Rapportering om det kontinuerliga arbetet och hur det påverkat krisberedskapen

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska hålla länsstyrelsen informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt LEH och hur åtgärderna påverkat krisberedskapen. Det ska göras enligt fastställd tidsplan:

- Senast **31 oktober** det första året i mandatperioden ska kommunen redovisa arbetet med risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen enligt gällande föreskrifter. Det ska göras elektroniskt om inte särskilda skäl föreligger.
- Senast **31 december 2015** ska kommunen redovisa styrdokumentet för kommunens arbete med krisberedskap samt övergripande krisledningsplan till länsstyrelsen.
- Årligen senast den **15 februari**, med start 2016, ska kommunen redovisa en *årsuppföljning av kommunens krisberedskap*. Redovisningen görs till länsstyrelsen och sker via ett särskilt rapporteringsverktyg. Redovisningen ska innehålla följande delar:
 - Svar på indikatorer som finns som bilaga till föreskrift (MSBFS 2015:5) för risk- och sårbarhetsanalys.
 - Redogörelse för åtgärder som vidtagits och hur de påverkat krisberedskapen.
 - Redogörelse för eventuella samhällsstörningar och extraordinära händelser som skett under året.



- Redovisning av hur den statliga ekonomiska ersättningen använts inklusive vilka kostnader som är hänförliga till respektive ersättning.

Rapportering vid samhällsstörningar och extraordinära händelser

Ansvarig: kommunchef

Kommunen ska vid samhällsstörningar och extraordinära händelser ge länsstyrelsen eller den myndighet som Regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Kommunen ska kunna ge länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och i möjligaste mån kunna informera om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför samhällsstörningar och extraordinära händelser. Kommunens tjänstemannaledning ska ha som mål att vara samordnade med länsstyrelsen avseende nätverk, teknik och metodik för informationsdelning för att stödja samverkan i regionen.

Rapportering vid höjd beredskap

Ansvarig: kommunchef

Enligt LEH ska kommunen under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Övrigt

Kontinuerligt arbete med identifierade åtgärder

Kommunen ska kontinuerligt bedriva arbete med att förbättra identifierade sårbarheter och brister genom de åtgärdsförslag som framkommit exempelvis utifrån risk- och sårbarhetsanalys, övningsutvärderingar och verkliga händelser. Samtliga åtgärdsbehov finns sammanställda i risk- och sårbarhetsanalysens kapitel 7, enligt instruktion i de nationella föreskrifterna.

Avtal och upphandling av varor och tjänster

När kommunen tecknar avtal med entreprenörer eller andra externa aktörer ska aspekter som berör krisberedskap och krishantering beaktas. Dessa aspekter ska även beaktas i upphandling av varor, tjänster eller byggnationer inom kommunkoncernen.

Redovisning av statlig ersättning

Ansvarig: kommunchef

Den statliga ekonomiska ersättningen ska användas enligt följande:

Grundbelopp

Grundbeloppet ska bekosta en funktion för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.

Verksamhetsersättning

Verksamhetsersättningen ska bekosta arbetstid för genomförande av planering, risk- och sårbarhetsanalyser, övning m.m.



Ersättning för utomhusvarning

Ersättning ska användas för att finansiera kostnader för drift och underhåll samt för att genomföra kvartalsvisa tester av utrustningen.

Samverkansersättning

Kommunen får en årlig ersättning för att stimulera samverkan med andra aktörer. Ersättningen ska användas för att uppnå följande mål:

- *Geografiskt områdesansvar*
 - Kommunens förberedelser inför en extraordinär händelse ska ske i samverkan med kommuner och andra aktörer utanför det egna geografiska området.
- *Utbildning och övning*
 - Kommunen deltar, i den utsträckning tillfälle ges, i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional och/eller nationell nivå.
 - Samverkansövningar med andra aktörer inom kommunen och/eller mellan kommuner genomförs med en genomtänkt periodicitet i förhållande till regional och nationell övningsplanering.
- *Rapportering*
 - Kommunernas beredskapsfunktioner är samordnade med övriga relevanta aktörer avseende nätverk, teknik och metodik för informationsdelning för att stödja samverkan i regionen vid en extraordinär händelse.

Budget och redovisning

Kommunen budgeterar och redovisar till länsstyrelsen hur den statliga ekonomiska ersättningen använts enligt överenskommelsen. Av redovisningen ska framgå vilka kostnader som är hänförliga till respektive ersättning.